

Sprawozdanie z realizacji hospitacji przeprowadzonych w roku akademickim 2022/23

Zasady przeprowadzania hospitacji zajęć dydaktycznych w Kolegium Nauk Humanistycznych reguluje Uchwała nr 42/11/2021 Komisji ds. Kształcenia z dnia 18 listopada 2021. Zgodnie z tą uchwałą, hospitacjami objęci powinni być wszyscy nauczyciele akademicy, bez względu na rodzaj zatrudnienia, a hospitacje takie przeprowadza się nie rzadziej niż co dwa lata. Z każdej przeprowadzonej hospitacji sporządza się protokół. Protokoły są tajne i są przechowywane w instytutach, a dyrektorzy są zobowiązani do 30 czerwca do dostarczenia do dziekanatu protokołów zbiorczych – sprawozdań z realizacji hospitacji. Sprawozdania, oprócz danych liczbowych dotyczących przeprowadzonych hospitacji, powinny zawierać wnioski oraz podjęte działania doskonalące, podnoszące jakość kształcenia (te dane są jawne). Na podstawie sprawozdań z instytutów dziekan sporządza sprawozdanie zbiorcze, które przedstawia na Radzie Dydaktycznej.

Sprawozdanie z realizacji hospitacji przeprowadzonych w roku akademickim 2022/23 zostało przedstawione na listopadowym posiedzeniu RD – 9 listopada 2023 roku.

1) Dane liczbowe dotyczące przeprowadzonych hospitacji:

Nazwa Instytutu	Liczba hospitacji zaplanowanych na rok akad 2022/2023	Liczba przeprowadzonych hospitacji	Średnia ocena z hospitacji	Uwagi
Instytut Archeologii	13 (na kierunku archeologia)	10	5,0	Hospitacje przeniesiono na kolejny rok akademicki
Instytut Filozofii	0	0	--	Wszyscy pracownicy instytutu byli hospitowani w roku ak. 2021/22; kolejne hospitacje zaplanowano na rok 2023/24
Instytut Historii	41+6* (pracownicy na umowy cywilne)	34+1*	5,0	Części hospitacji nie udało się zrealizować ze względu na liczne obowiązki Dyrektora Instytutu Historii lub kwestie organizacyjne, a także na kumulację zajęć przeznaczonych do hospitacji – zostaną one przeprowadzone w rok ak. 2023/24
Instytut Muzyki	41	41	5,0	Brak uwag
Instytut Neofilologii	47	49	5,0	Brak uwag
Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa	37	36	5,0	Odbyło się 29 hospitacji zajęć prowadzonych przez pracowników etatowych IPiD oraz 7 hospitacji zajęć prowadzonych w ramach umów cywilnoprawnych. Jedną

				hospitację ze względów organizacyjnych przeniesono na rok akad. 2023/2024.
Instytut Sztuk Pięknych	42 + 5* (pracownicy na umowy cywilne)	42 + 5	5,0	Wszyscy hospitolowani to nauczyciele zatrudnieni w ISP

2. Hospitacje o charakterze interwencyjnym

W Kolegium Nauk Humanistycznych w roku akademickim 2021/22 nie przeprowadzoo hospitacji interwencyjnych (IA – o, IF – o, IH – o, IM – o, IN – o, IPiD – o, ISP – o).

W IPiD przeprowadzono rozmowę wyjaśniającą z osobą, która w ankietyzacji w WU uzyskała ocenę poniżej średniej ogólnej i wobec której zgłoszone zostały uwagi, sformułowane przez studentów w ankietyzacji anonimowej i przekazane opiekunowi rocznika. Podczas rozmowy służbowej dyrekcji z pracownikiem IPiD, która odbyła się w dniu 6 października 2022 r. omówiono zgłoszone uwagi studentów, wysłuchano wyjaśnień pracownika i sformułowano zalecenia dydaktyczne do dalszej pracy ze studentami.

3. Ogólne wnioski z hospitacji zajęć oraz podjęte działania doskonalące

Instytut Archeologii – Wszyscy pracownicy dydaktyczni posiadają odpowiednią wiedzę, dorobek naukowy oraz doświadczenie praktyczne do prowadzenia powierzonych im zajęć. W bieżącym roku akademickim hospitolowano głównie przedmioty kierunkowe oraz dwa odnoszące się do nauk pomocniczych archeologii (archeozoologię i GIS zajęcia komputerowe), prowadzone w ramach godzin zleconych. Wszystkie zajęcia odbywały się w trybie stacjonarnym, zgodne z programem studiów. Treści przekazywane w czasie wykładów i ćwiczeń odpowiadały tym, które zawarte są w sylabusach. Podobnie jak w przypadku przedmiotów hospitolowanych w poprzednich latach, do każdego wykładu prowadzący przygotowali prezentacje. Ćwiczenia audytoryjne także uzupełnione były prezentacjami multimedialnymi ilustrującymi części teoretyczne. Wszystkie przygotowano starannie, zarówno pod względem merytorycznym, jak i graficznym. Sposób prowadzenia zajęć mobilizował studentów do aktywnego udziału w dyskusji. W przypadku przedmiotów takich jak: archeozoologia czy źródłoznawstwo, studenci wykonywali powierzone im przez prowadzącego zadania. Korzystając z pomocy i wskazówek prowadzącego, sami opracowywali materiały zabytkowe.

Hospitolowani pracownicy Instytutu Archeologii oraz osoby zatrudnione na godziny zlecone byli dobrze przygotowani do prowadzenia wykładów, ćwiczeń oraz seminariów. Zaprezentowane treści odzwierciedlały aktualny stan wiedzy oraz publikacji. Istotny wkład w proces dydaktyczny miały również częste odniesienia do własnego doświadczenia zawodowego, zwłaszcza w przypadku ćwiczeń praktycznych. Taki sposób prowadzenia zajęć pozwala na pełną aktywizację studentów. Hospitolujący nie zgłosili żadnych zastrzeżeń do sposobu prowadzenia zajęć oraz przekazywanych treści. Wszystkie ocenione zostały jako bardzo dobre lub wyróżniające i powinny być kontynuowane w podobnej formie także w kolejnych latach akademickich.

Instytut Historii – w roku akademickim 2022/2023 w wszystkie hospitolowane zajęcia zostały zrealizowane w trybie stacjonarnym; zajęcia te zostały wysoko ocenione, podkreślano dobry kontakt ze studentami, wysoki poziom merytoryczny zajęć, zaangażowanie i pomysłowość wykładowców, różnorodność wykorzystania materiałów i metod dydaktycznych; wystawiono wyłącznie oceny bardzo dobre i wyróżniające.

Sugestie hospitolujących dotyczyły głównie kwestii organizacyjnych, jak: rozplanowania materiału, konieczność podsumowania zajęć, ew. zachęta do wykorzystania multimediiów na zajęciach (to jednostkowa sugestia). W kilku przypadkach pojawił się problem braku przygotowania do zajęć ze strony

studentów i tu osoby hospitujące zajęcia dawały prowadzącym sugestie, jak poradzić sobie w przyszłości z podobnymi problemami, jak aktywizować studentów i skłonić ich do systematycznej i bardziej efektywnej pracy.

Instytut Muzyki:

Zakład Instrumentalistyki – hospitaacje wykazały wysoki poziom merytoryczny i metodyczny prowadzonych zajęć oraz właściwy sposób realizacji planów nauczania. Proces organizacji i przebiegu zajęć dydaktycznych realizowany był prawidłowo, choć podlegał indywidualnym sposobom podejścia pedagogów do zagadnienia. Dotyczy to również form i metod pracy każdego wykładowcy, a także umiejętności motywowania czy inspirowania do dalszego rozwoju wiedzy i umiejętności studentów. Relacje pomiędzy studentami i wykładowcami opierają się na wzajemnym szacunku i zaufaniu. Hospitowani nauczyciele otrzymali ocenę wyróżniającą, jedynie jedna osoba otrzymała ocenę bardzo dobrą.

Zakład Muzyki Rozrywkowej – podobnie jak w latach ubiegłych, wszystkie obserwowane zajęcia prowadzone były poprawnie. Sale i pomoce naukowe były odpowiednio przygotowane, zajęcia rozpoczynały się punktualnie, zdarzały się jedynie nieliczne spóźnienia studentów. Przekazywana wiedza i umiejętności odpowiadały treściom zawartym w programie kierunku jazz i muzyka rozrywkowa. Zarówno nauczyciele hospitolowani powtórnie, jak i ci, których zajęcia obserwowane były po raz pierwszy, wykazali się kompetencją, znajomością aktualnej wiedzy i umiejętnością przekazywania jej studentom. Zainteresowanie studentów prowadzonymi zajęciami było na niezmiennie wysokim poziomie. Nauczyciele i studenci zgłaszali potrzebę zakupu dodatkowego sprzętu audio i zaadaptowania jednej z sal do nagrań studyjnych.

Zakład Przedmiotów Teoretycznych – wszyscy hospitolowani wykładowcy byli bardzo dobrze przygotowani do zajęć, przekazywali wiedzę aktualną. Wykłady i ćwiczenia miały wysoki poziom merytoryczny. Praca podczas zajęć była dobrze zorganizowana, programy zajęć, były realizowane zgodnie z sylabusami. Studenci byli właściwie motywowani do dalszej pracy nad pogłębianiem wiedzy i rozwijaniem umiejętności. Wszyscy hospitolowani wykładowcy otrzymali ocenę wyróżniającą.

Dyrektor IM – wszystkie zajęcia poddane obserwacji i ocenie odznaczały się wysokim poziomem merytorycznym, właściwą znajomością procesu dydaktycznego, często wzbogacone były aktualnymi i najnowszymi informacjami. Zawierały liczne przykłady w zakresie konkretnych umiejętności, demonstrowanych przez wykładowców w interakcji mistrz-student. Przebieg oraz atmosfera zajęć zachęcały do stawiania pytań i dyskusji co do optymalnych rozwiązań i pojawiających się ewentualnych trudności. Wysoki poziom realizowanych zajęć zasługuje na najwyższe oceny, a zalecenia dotyczą utrzymania zaobserwowanego poziomu oraz zapewnienia jak najlepszej jakości.

Zakład Chóralistyki i Muzyki Religijnej – większość hospitolowanych osób otrzymała ocenę wyróżniającą. Zajęcia prowadzone przez tak ocenionych nauczycieli akademickich z powodzeniem mogą stanowić formę otwartej lekcji pokazowej dla zainteresowanych chóralistyką. Należy też zaznaczyć, że zarówno profesjonalizm prowadzących zajęcia, ich fachowe uwagi, jak również prawdziwa pasja, którą przekazywali studentom – miały zasadniczy wpływ na przeprowadzenie zajęć w pożądanym relacjach: mistrz-uczeń. Zajęcia przebiegały w bardzo dobrej atmosferze pracy twórczej, nauczyciele akademicy wykazywali się sporą wielokierunkową wiedzą i umiejętnościami wynikającymi z pracy artystycznej.

Zakład Metodyki Nauczania Muzyki – wszystkie zajęcia przeprowadzone przez hospitolowanych nauczycieli akademickich były bardzo ciekawe, poprawne pod względem metodycznym i merytorycznym, na bardzo dobrym poziomie akademickim. Wykorzystane metody i formy organizacyjne zajęć pozwoliły studentom na zrozumienie i przyswojenie prezentowanych tematów. Zajęcia prowadziły do osiągnięcia efektów kształcenia zapisanych w sylabusach przedmiotów wykładanych przez hospitolowanych. Wszystkie zajęcia oceniono bardzo wysoko (ocena wyróżniająca), zalecając równocześnie dalsze prowadzenie zajęć w podobnym stylu i sposobie, aktywizując studentów do pracy i zaangażowania w przyswajaniu wiedzy i umiejętności potrzebnych do wykonywania zawodu muzyka i nauczyciela.

Instytut Neofilologii – w wyniku szczegółowej analizy protokołów pohospitacyjnych można stwierdzić, że przeprowadzone zajęcia dydaktyczne zostały dokładnie opisane i ocenione jako bardzo dobre oraz wyróżniające się. W trakcie hospitacji zauważono wysoki poziom zarówno pod względem merytorycznym, jak i organizacyjnym, co świadczy o profesjonalizmie i zaangażowaniu nauczycieli. Nauczyciele akademcy wykazali się kreatywnością i umiejętnością dostosowania materiałów oraz form pracy do potrzeb i umiejętności studentów. Zwrócona uwagę na przemyślane i dobrze zorganizowane wykorzystanie komuterów na zajęciach wymagających ich użycia, a z różnorodnych materiałów dydaktycznych korzystano z rozwagą, co pozwoliło na bardziej wszechstronne przyswojenie wiedzy. Ponadto, nauczyciele skutecznie stymulowali studentów do samodzielnego myślenia i aktywnego uczestnictwa w zajęciach, co przyczyniło się do pogłębiania ich zrozumienia omawianych zagadnień.

W rekomendacjach dotyczących dalszego doskonalenia zauważono potrzebę podejmowania działań sprzyjających aktywizacji studentów w trakcie zajęć. Jest to istotne, aby zachęcić studentów do aktywnego udziału, współpracy i wymiany poglądów. Ponadto, zalecono zwiększenie proporcji czasu przeznaczonego na dyskusję, co pozwoli na pogłębione rozważanie i analizowanie rozwiązań napotykaných problemów. W celu rozwijania umiejętności moderowania dyskusji, nauczycielom zalecono doskonalenie technik prowadzenia dialogu, umiejętności słuchania i zadawania pytań, które skutecznie pobudzą myślenie studentów. Dodatkowo, proponuje się wprowadzenie dodatkowych materiałów weryfikujących zdobytą wiedzę, które pozwolą na systematyczne sprawdzanie i utrwalanie omawianych treści. Dzięki temu studenci będą mieli możliwość świadomego monitorowania swojego postępu i identyfikowania obszarów, które wymagają większej uwagi.

Podsumowując, rekomendowane działania doskonalące są ukierunkowane na jeszcze większe zaangażowanie i aktywizację studentów, umożliwienie im pełnego wykorzystania czasu poświęconego na dyskusję, rozwijanie umiejętności moderowania dyskusji oraz wprowadzanie dodatkowych materiałów kontrolnych. Przyjęcie tych sugestii przyczyni się do dalszego podnoszenia jakości nauczania, rozwoju umiejętności pedagogicznych nauczycieli oraz zapewnienia studentom jeszcze lepszych warunków nauki.

Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa – Z analizy protokołów pohospitacyjnych wynika, że hospitowane zajęcia dydaktyczne zostały szczegółowo scharakteryzowane i właściwie ocenione. Oceny końcowe wystawione przez hospitujących są bardzo dobre i wyróżniające. Podkreślano rzetelne przygotowanie się prowadzących do zajęć, zarówno pod względem merytorycznym, jak i dydaktycznym oraz organizacyjnym, właściwy tok i tempo zajęć, planowość ich realizacji, a także jasny i komunikatywny oraz uporządkowany sposób przekazywania wiedzy. Zwracano uwagę m.in. na doświadczenie dydaktyczne, osiągnięcia naukowe, kulturę osobistą, szacunek wobec studentów, życzliwość, komunikatywność, dialog, umiejętne wykorzystanie różnych metod, tradycyjnych i nowoczesnych, w tym prezentacji, dyskusji, łączenie teorii z praktyką oraz zróżnicowanie form pracy, a także przygotowanie materiałów multimedialnych (m.in. filmów, specjalistycznych programów, np. fonem.eu i in.), potwierdzających bardzo dobre kompetencje cyfrowe prowadzących oraz znajomość dydaktyki uniwersyteckiej. Akcetowano zgodność tematyki zajęć z sylabusem przedmiotu.

Podkreślano kompetencje metodologiczne, bazę materiałową warunkującą realizację tematów zajęć, w tym obowiązkową i zalecaną literaturę przedmiotu, zarówno w formie tradycyjnej jak i e-źródeł. Zwracano uwagę na odpowiednią terminologię, właściwie dobrane konteksty, interesujące ciekawostki, ubarwiające wywód prowadzącego. Hospitujący zajęcia potwierdzali, że prowadzone przez pracowników IPID przedmioty, związane są z prowadzonymi przez nich badaniami naukowymi. Umożliwiają oni studentom udział w badaniach oraz realizację przez studentów uczestniczących w zajęciach badań własnych.

W IPID hospitowano również zajęcia prowadzone przez osoby zatrudnione w ramach umów cywilnoprawnych. Z raportów pohospitacyjnych wynika, że prowadzący zajęcia na kierunku filologia polska proponowali interesujące metody pracy i formy realizacji zajęć. Wykorzystano np. dokumentację fotograficzną, WordPress, narzędzia sztucznej inteligencji, w tym ChatGPT-4, co sprawiło, że studenci na zajęciach z zakresu komputerowego przygotowania publikacji oraz organizacji pracy i marketingu w

wydawnictwie, powierzone zadania i polecenia wykonywali z ciekawością oraz zaangażowaniem. Prowadzący bazowali przy tym, co ważne ze względu na prowadzone przedmioty oraz oczekiwania względem zawodowej kadry specjalistycznej, na własnym doświadczeniu zawodowym.

Wszystkie zajęcia powierzone do realizacji w ramach umów cywilnoprawnych na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna miały charakter warsztatowy i dotyczyły specjalistycznych przedmiotów dziennikarskich. Podczas ćwiczeń studenci najczęściej prezentowali wyniki swojej pracy, zaś prowadzący zajęcia pełnili rolę moderatorów oraz merytorycznych komentatorów. Prowadzący realizowali zajęcia z dużym zaangażowaniem, a omawiane zagadnienia wyjaśniali w sposób zrozumiały, często przybliżając studentom problemy nowe i niekiedy abstrakcyjne, niezwykle obrazowo i profesjonalnie. Sięgali ponadto po cenne przykłady – związane z omawianymi zagadnieniami – co ważne, czerpiąc ze swego zawodowego doświadczenia. Wiedzę przekazywali, jak i egzekwowali od studentów, sięgając po rozmaite metody pracy, co pozwalało im w sposób interesujący przedstawiać podejmowane podczas warsztatów problemy. Podczas zajęć wykorzystywano autentyczne materiały dziennikarskie (przygotowane przez dziennikarzy zatrudnionych w Instytucie Polonistyki i Dziennikarstwa dla stacji radiowych, telewizyjnych czy ogólnokrajowych dzienników) oraz prywatny profesjonalny sprzęt medialny (będący własnością prowadzących zajęcia dziennikarzy). Wielokrotnie można było obserwować nie tylko zawodowe doświadczenie prowadzących zajęcia, ale też ich pedagogiczne umiejętności.

Proponowane zalecenia dla hospitowanych w roku akad. 2022/2023 w IPiD nauczycieli akademickich i pozostałych prowadzących zajęcia często kończą się konkluzją o kontynuowaniu zajęć w dotychczas wypracowanej formie. Działania doskonalące, sformułowane w zaleceniach dotyczą szerszego wykorzystania kompetencji cyfrowych, w tym technik multimedialnych, podejmowania działań sprzyjających intensywniejszej aktywizacji studentów podczas zajęć oraz rozwiązywaniu proponowanych podczas zajęć problemów, kontrolowania efektów pracy poszczególnych studentów oraz repetycji ćwiczeń.

Wszyscy hospitowani potwierdzili zapoznanie się z treścią protokołu z hospitacji zajęć dydaktycznych, przygotowanego przez osobę przeprowadzającą hospitaację.

Instytut Sztuk Pięknych – ogólne wnioski z hospitacji są pozytywne; prowadzący umiejętnie wykorzystują swoje doświadczenia artystyczne i naukowo-badawcze w pracy dydaktycznej.